

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık, tüzel kişilerin kişilik haklarının bulunup bulunmadığı, burada varılacak sonuca göre kişilik haklarına saldırıdan dolayı uğranılan manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkin davanın davacı şirketin yerleşim yeri mahkemesinde açılıp açılmayacağı noktalarında toplanmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle manevi tazminat ve tüzel kişilik kavramları üzerinde durmakta yarar vardır.

Hemen belirtmelidir ki manevi tazminat ne bir ceza ne de gerçek anlamda bir tazminattır. 7/7 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesinde belirtildiği gibi, ceza değildir. Çünkü davacının yararı düşünülmezsizin sorumlu olana hukukun ihlalinden dolayı yapılan bir kötülük değildir. Bu nedenle gerçek anlamda bir tazminat sayılmaz. Manevi tazminat mağdurda veya zarara uğrayanda bir huzur hissi, bir tatmin duygusu doğurmalıdır. Manevi tazminatta temel olan ana düşünce budur.

Tüzel kişiliğe gelince, ortak bir amacın sürekli olarak gerçekleşmesini sağlayacak örgütlenmeye sahip kişi veya mal topluluklarına, birleşen kişilerden veya malı tahsis eden kişiden, bağımsız bir kişilik tanınmıştır. İşte bu tür kişi veya mal toplulukları tüzel kişiler diye adlandırılmaktadır.

Böylece tüzel kişiler, toplumsal yaşayışta bireylerin dağınık güçlerini bir araya toplayan, onları koruyan, faaliyet alanlarını genişleten ve insanların tek başlarına gerçekleştiremeyecekleri bireyüstü amaçları gerçekleştiren amaç birlikleridir.

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere tüzel kişiler bağımsız varlığa ve iradeye sahip olduğundan iradesini organları aracılığıyla kullanan hak ve borçlara ehil hukuki varlıklardır.

Bu nedenle kişi olma yönünden kural olarak gerçek kişilerle tüzel kişiler arasında fark gözetilmemiştir. Haklara ve borçlara ehil varlıklar olma bakımından eşit durumdadırlar.